

INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

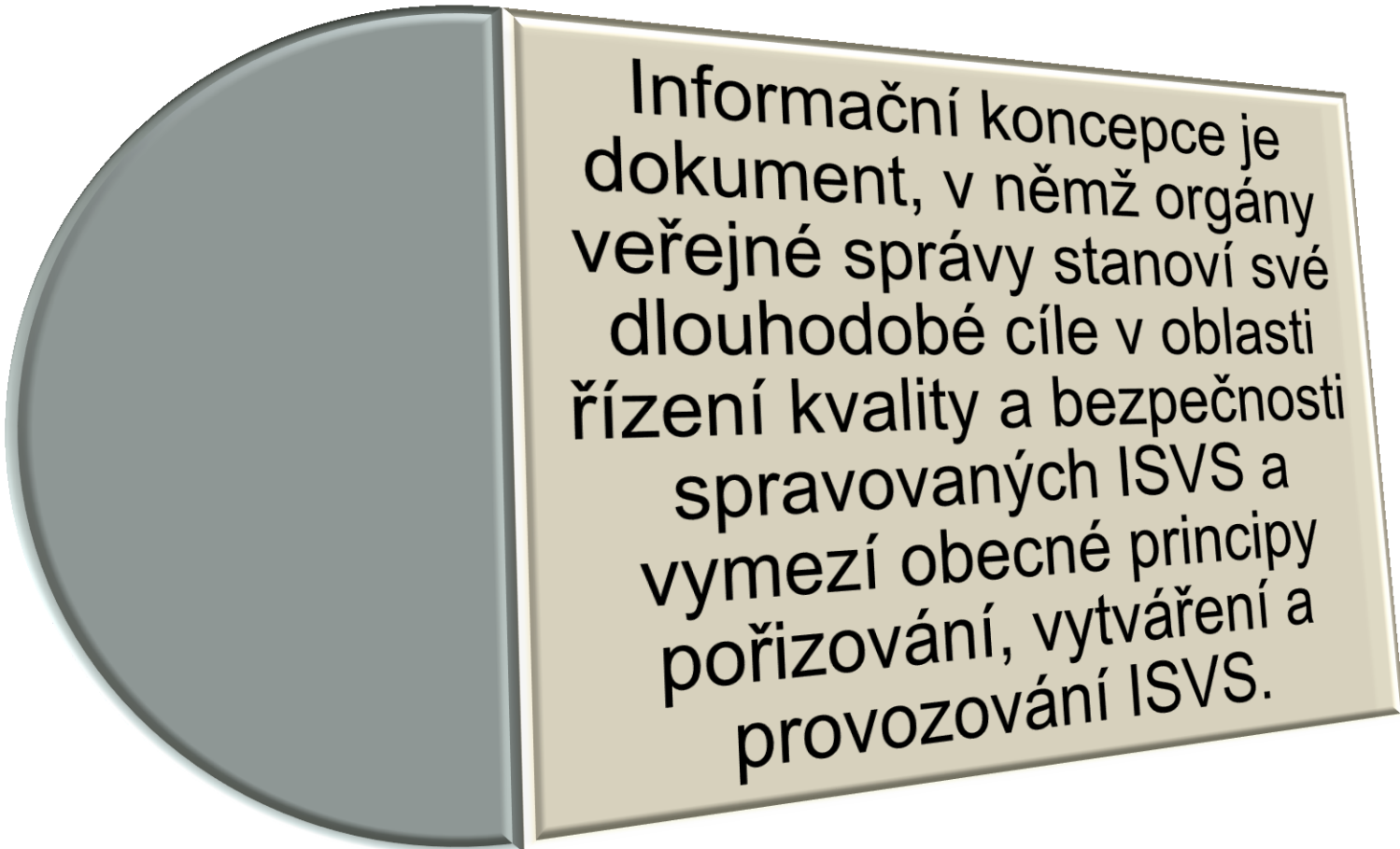
doc. RNDr. Ing. Roman Šperka, Ph.D.

INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Informační koncepce

Informační koncepce

Informační koncepce je dokument, v němž orgány veřejné správy stanoví své dlouhodobé cíle v oblasti řízení kvality a bezpečnosti spravovaných ISVS a vymezí obecné principy pořizování, vytváření a provozování ISVS.

Vyhláška č. 529/2006 Sb.

- o požadavcích na strukturu a obsah informační koncepce a provozní dokumentace a o požadavcích na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy
- požaduje v koncepci uvést:
  - charakteristiku každého ISVS, jehož je správcem, stručnou charakteristiku jeho současného stavu a předpokládané změny v tomto systému
  - záměry na pořízení nebo vytvoření nových ISVS
  - dlouhodobé cíle v oblasti řízení kvality ISVS, požadavky na kvalitu a plán řízení kvality
  - dlouhodobé cíle v oblasti řízení bezpečnosti informačních systémů veřejné správy, požadavky na bezpečnost a plán řízení bezpečnosti podle
  - soubor základních pravidel pro správu ISVS a to včetně postupů, které vedou k jejich naplňování
  - způsob financování záměrů, dlouhodobých cílů a správy ISVS
  - postupy při vyhodnocování dodržování informační koncepce a při provádění jejích změn
  - funkční zařazení zaměstnance nebo určení jiné fyzické osoby nebo název organizačního útvaru, který řídí provádění činností vedoucích k dosažení cílů, naplňování zásad a uplatňování postupů, které jsou v informační koncepci uvedeny, a ke splnění povinností, které orgánu veřejné správy stanoví zákon
  - dobu platnosti informační koncepce

Informační koncepce

- stanovuje zásady pro správu ISVS, včetně postupů, které vedou k jejich naplňování
- orgán veřejné správy stanoví zásady vždy pro oblasti:
  - pořizování a vytváření informačních systémů veřejné správy,
  - provozování informačních systémů veřejné správy, a to včetně jejich změn a rozvoje

Struktura informační koncepce

- Ministerstvo vnitra ČR nechalo vypracovat řadu metodických materiálů pro vypracování informační koncepce (IK) pro různé úrovně veřejné správy :
  - ústřední orgán veřejné správy;
  - obec s rozšířenou působností;
  - obec s pověřeným obecním úřadem;
  - obec s výkonem přenesené působnosti v základním rozsahu.

Doporučená struktura informační koncepce

identifikace informační koncepce

- orgán veřejné správy (organizace), který IK vydává
- časové ohraničení IK
- údaje o dokumentu (verze dokumentu, název a umístění elektronické podoby, počet stran a příloh apod.)
- označení důvěrnosti dokumentu
- autorství (útvár, jména a funkce při interním zpracování nebo organizace atd.)
- schválení

informační systémy ve správě orgánu veřejné správy

- všechny IS, které OVM využívá

záměry na pořízení nebo vytvoření nových ISVS

- shrnuty informační potřeby příslušného orgánu a z toho plynoucí záměry pořízení nebo nepořízení nových IS

Doporučená struktura informační koncepce

řízení kvality ISVS

- základní požadavky stanovuje Vyhláška č. 529/2006 Sb.
- stanovení dlouhodobých cílů kvality, tj. pro zajištění kvality:
  - dat, která jsou v IS zpracovávána:
    - aktuálnost dat
    - správnost dat
    - Integrita dat (konzistence)
  - služeb, které jsou prostřednictvím IS poskytovány
    - dostupnost služeb
    - přehlednost služeb
    - srozumitelnost služeb (rozhraní služby by mělo být přístupné i handicapovaným uživatelům)
    - kompatibilita
  - technických a programových prostředků
    - kvalita samotného technického vybavení a prvky potřebné k odvrácení technických rizik
    - škála softwarového vybavení, kterou lze rozdělit do úrovní:
      - základní vrstva
      - podpůrná vrstva
      - aplikační vrstva
- jejich transformace do konkrétních požadavků na kvalitu a následně stanovit plán, jak má být těchto cílů resp. naplnění požadavků dosaženo
- plán řízení kvality obsahuje
  - popis činností, které orgán veřejné správy vykonává pro naplnění stanovených cílů kvality a uplatnění konkrétních požadavků na kvalitu IS
  - předpokládaný časový harmonogram plnění cílů a požadavků v oblasti kvality.

Doporučená struktura informační koncepce

řízení bezpečnosti ISVS

- stanovení dlouhodobých cílů bezpečnosti
- jejich transformace do konkrétních požadavků na bezpečnost a následně stanovit plán, jak má být těchto cílů resp. naplnění požadavků dosaženo

zásady a postupy pro správu ISVS

- vymezení problematiky je uvedeno ve Vyhlášce č. 529/2006 Sb.
- stanovují se pravidla a postupy, které vedou k jejich naplňování, pro nejdůležitější fáze životního cyklu IS:
  - pořizování a vytváření IS
  - pro provozování IS
  - pro plánování rozvoje IS

Doporučená struktura informační koncepce

způsob financování ISVS

- obsah je ovlivněn předpisy, jako je Vyhláška č. 529/2006 Sb., Zákon č. 365/2000 Sb. nebo Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- financování IS se řeší v oblastech:
  - pořízení nebo vytvoření nových IS
  - naplnění dlouhodobých cílů
  - správa IS

naplňování informační koncepce

- praktické naplnění postupů a zásad uvedených v informační koncepci, udržování informační koncepce v aktuálním stavu a pravidelné vyhodnocování dodržování informační koncepce a realizaci opatření pro odstranění zjištěných nedostatků

osoba, která řídí provádění činností

- stanovení odpovědností v oblasti dlouhodobého řízení ISVS
- ty lze rozdělit:
  - odpovědnosti za realizaci informační koncepce;
  - odpovědnosti za splnění zákonných povinností

Dokumentace

- provádí celý životní cyklus informačního systému
- z tohoto hlediska ji můžeme rozdělit na okruhy:
  - zadávací dokumentace
  - projektová a programová dokumentace
  - implementační dokumentace
  - provozní dokumentace
- obecně každá dokumentace by měla obsahovat:
  - určení
  - historii dokumentu
  - vlastní dokument
  - přílohy

Projektová a programová dokumentace

- vychází ze zadávací dokumentace a je tvořena komplexem dokumentů vzniklých v procesu analýzy a návrhu systému. Obsahuje modely na konceptuální a technologické úrovni a jejich popis, např.:
  - hrubý technický návrh IS;
  - detailní technický návrh IS;
  - struktura programových modulů;
  - zdrojové kódy programových modulů s komentáři a odkazy;

Implementační dokumentace

- obsahuje popis způsobu implementace.
- zahrnuje především:
  - metodiku a nástroje a způsob implementace aplikační logiky a rozhraní;
  - způsob implementace jednotlivých funkcí systému, obsažených v katalogu služeb;
  - postup naplnění systému daty (popis zdrojových dat a jejich zpracování, detailní postup naplnění daty a způsob kontroly kvality dat);
  - testování implementovaného systému (způsob provedení funkčních testů všech subsystémů, funkčních testů napojení na další systémy, zátěžových testů, integračních testů celého systému v provozním prostředí, bezpečnostní testy atd.);
  - způsob realizace funkcí pro publikaci dat, poskytování veřejných dat veřejnosti dálkovým přístupem;
  - popis realizace pilotního a ověřovacího provozu;
  - organizaci a návrh školení (školení správců a jejich certifikace, školení uživatelů apod.);
  - popis přípravy na ostrý provoz;
  - způsob realizace nástrojů pro správu a monitoring provozu celého IS, např. logování systému, zapojení IS do posloupnosti zpracování služeb, způsob komunikace IS s jednotlivými subsystémy a agendami, transakční zpracování, vytvoření helpdesku atd.

Provozní dokumentace

- je nástrojem pro efektivní správu IS
- je určena osobám, které se systémem pracují, a to ať už jako osoby určené pro jeho správu nebo jako uživatelé, kteří například využívají dat, která jsou v systému uložena
- popisuje funkční a technické vlastnosti informačního systému
- požadavky na strukturu provozní dokumentace jsou definovány vyhláškou (§ 10)
- tvoří ji dokumenty:
  - bezpečnostní dokumentace informačního systému veřejné správy;
  - systémová příručka;
  - uživatelská příručka.

Děkuji za pozornost.

Otázky?